

Johann Heinrich Boeckler

**Jesu Gratia Moderante! Et Gratos Superiorum Indultu Benevole Annuente, Ex
Universali Quatuor Primorum a Nato Christo Seculorum Historia Illustris Viri
Johannis Heinrici Boecleri B. M. Nunc Primum E. MSC. a Se Edita, Seculum
Tertium, Quoad Res Externas In Disputatione Publica D. XXIII. Ianuarii, A.
MDCXCV. In Auditorio Maiori habenda**

Rostochii: Weppplingius, [1695]

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn784828407>

Druck Freier Zugang

R.u.-phil 2695

Stöller, Johann/c

JESU GRATIA MODERANTE!
ET
GRATIOSO SUPERIORUM INDULTU BENEVOLE ANNUENTE,
EX
UNIVERSALI
QUATUOR PRIMORUM à NATO CHRISTO SECLORUM
HISTORIA
ILLUSTRIS VIRI
JOHANNIS HEIN-
RICI BOECLERI B.M.
NUNC PRIMUM E. MSC. à SE EDITA,
SECLUM TERTIUM,
QVOAD
RES EXTERNAS
IN
DISPUTATIONE PUBLICA
D. XXIII. Januarii A. MDCXCV. IN AUDITORIO MAJORI habenda
PRÆSES

M. JOHANNES Gottlieb
MÖLLERUS, GEDANENSIS,
GRÆCARUM LITERARUM PROFESSOR PUBL. ORDINARIUS,
RESPONDENTE
JOH. CHRISTOPH. JAUCHIO,
GUSTROVIENSI
EXPENDET.

ROSTOCHII, Typis JOH. WEPPLINGII, Univerf. Typogr.

1695

IESU GRATIA MODERANTE
 GRATIOSO SUPERIORUM INDEBIT BENEFICIO
 UNIVERSITATIS
 QUATUOR PRIMORUM A MATO CHRISTO SECULO
 HISTORIA
 JOHANNIS HEIN-
 RICH BOECKER
 NUNC PRIMUM E. M. S. C. I. S. E. EDITA
 SECUNDUM PRAEFATA
 RES EXTERNAS
 D. L. R. J. PRAEFATA IN AUDITORIO MAJORE
 PRAEFATA
 M. JOHANNES
 MOLLERUS, C. E. D. A. N. S.
 JOH. CHRISTOPH. JACOBUS
 ROSTOCKI TYP. JOH. WAPPEL M. D. C. C. L. X.

III. SEculi III. EXTERNA

I. **M**ulta occurrunt, quia turbis omnia plena fuere, servabimus autem ordinem quem supra. Incipiemus ab EUROPA, in qua FRANCORUM nomen primum audiri & arma metui coeperunt. (Quod deinde tanta fama ad posterum est celebratum. Multa verò gentes hoc nomine comprehenduntur, praesertim omnes illae, quae ad Rhenum habitant, Frisii, alijs plures, ad Pataviam usq; exceptis Alemannis. Accuratius igitur haec gens meretur considerari. Audiri verò coepit hoc nomen Anno huius seculi LV.)

II. Valeriano Principe, cum Aurelianus, postea Imperator, tum Tribunus legionis sextae Gallicanae apud Moguntiacum, FRANCOS irruentes, cum vagarentur per totam Galliam, sic afflixit, ut trecentos ex his captos, septingentis interemptis, sub corona vendiderit. Unde de eo facta est cantilena: mille Francos, mille Sarmatas, semel & semel occidimus eos. Vopiscus in Aureliano c. 7. (Hae ipsa verò res ingentis victoriae loco celebrata est ob virtutem & celebritatem Francorum; alias non tanta est victoria.) Hinc in Epistola Valeriani apud Historicum vocatur GALLIARUM RESTITUTOR, c. 9. Apud Aurelium Victorem hi Franci GERMANORUM nomine insigniuntur, sicut & apud Zosimum L. I. In Chronico Alexandrino (seu Fastis Siculis, opere ex pluribus annalibus confuto, quod Matth. Raderus edidit.) per errorem (descriptoris) Francica expeditio paulo ante ponitur, quae Gothica erat. (Ne quis putet, prius auditum esse hoc nomen, quam ut modo diximus.)

III. Filius quoq; Valeriani, Gallienus, Patre in Persas profecto, Francos in Galliam transituos eiecit, operaq; & consilio Posthumi patrem cum ipsis fecit. Zosimus L. I. Hoc est quod Victor ait: Gallienum Germanos à Gallia strenuè arcuisse. Gallieno autem rerum potente, luxuq; & ignavia se ac imperium perditum cuncte, FRANCI extrema Galliae depopulati, Hispaniam invadunt, Tarraconem diripiunt, solo æquant, totosq; XII. per annos, Gallieni & Claudij Principatu, Hispaniam obtinent. (Anno huius seculi LIX.) Eusebij Chronicon ita notat: Germanis Hispaniam obtinentibus Tarracon expugnata est. (ubi Germani iterum sunt Franci, quod ex aliis Scriptoribus certum est.) Victoris sententiam examinat & expugnat Hadrianus Valefius Rerum Francicarum L. I. p. 4. Aurelius Victor in Caesaribus c. 33. Francorum, inquit gentes direpta Gallia, Hispaniam possederunt, vastato ac pene direpto Tarraconensium oppido, naſtig, in tempore navigia, pars in Africam usq; permeavit. Panegyricus Nazarii c. 17. ita describit: Franci ipsi præter ceteros iruces, quorum vis cum ad bellum efferveret, ultra ipsum Oceanum est furoris evehita, Hispaniarum etiam oras animis infestas habet.

A

hæc.

bat. Itaq; sub armis suis ita considerunt eos. Orosius, Hispanus ipse l. 7 c. 22. de Romani Imperii sub Gallieno devastatione agens scribit: *Germani ulterior. s. (i.e. Franci) abrota potuerunt Hispania.*—*Exstant adhuc per diversas provincias in magnarum urbium ruinis parvæ & pauperes ades, signa miserrimarum, & nominum indicia servantes; Ex quibus nos quoq; in Hispania Tarraconem nostram ad consolationem miserie recentis offendimus.* Meminit etiam c. 41. de his temporibus loquens: *Irruptæ sunt Hispania, cades vastationesq; passæ sunt. Nihil quidem novum.* Hoc enim nunc per biennium illud, quo hostilis gladius sævit, sustinuerunt à barbaris, quod per ducentos quondam annos passæ fuerunt à Romanis, quod etiam sub Imperatore Gallieno, per annos propemodum duodecim, Germanis evenientibus exceperunt. (Vixit Orosius tempore Honorij Imperatoris, adeoq; illo tempore devastata à Francis Tarraconæ vestigia constituisse ait. Poeta ipsi 677. 20. testatur, splendide tum fuisse edificatam; Sed nimirum longe majore splendore fuerat, priusquam à Francis devastaretur; id est, quod Orosius queritur.) Interea Posthumus, in Gallis Imperator appellatus, cum multis auxilijs juvaretur Celeris & Franci, (verba sunt Trebellii Pollionis in Gallieno c. 7.) victus à Gallieno est. Hinc triumphus Gallieni mimicus, Albino II. & Dextro Coss. A. C. CCLXIII. in quo ibant gentes simulate, Gothi, Sarmathæ, Franci, Persæ, ita ut non minus ducenti singulis globis ducerentur. Trebellius Pollio c. 8.

IV. Aureliani Triumpho, FRANCI inter captivos duci memorantur. Vopiscus in Aureliano c. 33, quos Tetrico bellum inferens, forte per Galliam effusos ac populabundos oppræsserat.

V. Probus auspicijs forte Aureliani contra FRANCOS rem gessit; Itaq; Manlius Tatianus (non STATIANUS, ut vulgo corruptè;) apud Vopiscum in Probo c. 12. Virtutis Probi testes etiam Francos in vijs stratos & paludibus citat. Pompejanus quoq; cognomento Francus sub Aureliano, haud dubie natione Francus, (Non enim alia ratio reddi potest, cur cognomine Francus dictus sit.) virtutis testimonium tulit, teste Hieronymo in Chronico Eusebiano ad A. C. CCLXXIII. (Hic enim solus hoc consignatum reliquit.) Zenobia apud Timas haud longe ab Antiochia vincitur, quæ occiso Odenathio marito Orientis tenebat imperium; in qua pugna strenuissimè adversus eam dimicavit Pompejanus Dux, cognomento Francus, cujus familia hodieq; apud Antiochiam perseverat, ex cujus Evagrius Presbyter carissimus nobis stirpe descendit.

VI. Post Aureliani mortem A. C. CCLXXV INTERREGNI occasione usi GERMANI, & in his FRANCI, limitem transgressi, 20. Gal-

lia

liæ urbes opulentissimas occupavere, neque *Tacitus* propter imperii brevitate opitulari potuit, donec successor ejus *Probus* liberatæ Gallie expulsoꝝque hostium gloriam tulit, FRANCICUS MAXIMUS & GERMANICUS MAXIMUS dictus, sicut inscriptio antiqua ab *Onuphrio* l. 2. *Fastorum* producta ostendit. (*Fastos Romanos duo doctissimi Viri Carolus Sigonius & Onuphrius Panvinus exponere sunt aggressi.*) Magnifice hanc victoriam celebrat *Vopiscus* in *Probo* c. 13. 14. 15. & *Zosimus* prope finem L. I. Cum autem victis passim apud remota provinciarum sedes attribuisset *Probus*, illi, qui in Ponto collocati erant, Francis, *Probo* bellis civilibus implicito, singularis audaciæ exemplo naves nacti, longa navigatione usi, multis locis direptis in Patriam postliminio redierunt. *Zosimus* L. I. fin. breviter. *Signantius Eumenius* in *Panegyrico*, quem *Constantio Cæsari* scripsit c. 18. *Recurabat* quippe in animos illa sub *Divo Probo* & paucorum ex Francis captivorum incredibilis audacia, & indigna felicitas, qui à Ponto usque correptis navibus Græciam Asiæque populati, nec impune plerisque Lybie regionibus appulsi, ipsas potestremo navalibus quondam victoriis nobiles ceperant *Syracusas*, & immenso itinere proVecti, Oceanum, quæ terras erupit, intraverant, atque ita eventum temeritatis ostenderant, nihil esse clausam pyratice desperationi, quo navigijs pateret accessus. Proculum quoque rebellantem, *Probus* fugatum usque ad ultimas terras, & cupientem in Francorum auxilium venire, à quibus originem se trahere dicebat, ipsis prodentibus Francis, venit & interemit. *Vopiscus* in *Procule* c. 13. quod & *Bonosi* fatum fuit.

VII. Mortem *Probi* in suam occasionem vertere FRANCIS & ALEMANNI, Gallisque infusi à *Caro* repulsi sunt; Victor in Cæsaribus c. 38. & quoniam cognita morte *Probi*, Barbari quoque terras opportunè invaserant, misso ad munimentum Gallie majore Filio, *Carus Numerianus* comitatu in Mesopotamiam pergit protinus. Hinc *Nemesianus* (is qui de re venatoria scripsit) in *Cynogeticis* ad *Carinum*:

Nec taceam primum, quæ nuper bella sub *Arcto Felici*, *Carine*, manu conseceris.

IX. *Diocletiano* Imperatore FRANCIS & SAXONIBUS mare Oceanum infestantibus, per tractum Belgicæ & Armonicæ oppositus *Caracullus* (seu *Carausius*) defecit, Britanniamque occupavit. *Historia Miscellæ* l. 10. c. 41. Adde *Aurelium Victorem*, Itaque *Maximianus* Francos ulturus Rhenum transiit, Regem Francorum *Alech* pace obligavit, Genobaudem in regnum restituit; *Mamertinus* in *Panegyrico*, quem *Maximiano* dicavit c. 7. 8. & 10. (*Qui Oratoria facundia & multa eruditione politica & historica expeditionem adversus Francos laudat.*) Hinc *Diocletiano* & *Maximiano* FRANCICORUM cognomen accessit apud *Onuphrium*

4. phrium. (Quando Diocletianus hunc Maximianum in societatem adsevit imperii, quicquid unus gessit, id alterius quoque honori accessisse dicendum fuit, ut obiter hoc dicam. Ita ob hanc expeditionem uterque Franciscus appellatus est, ut adeo omnes res gestas & exinde honores quasi communes haberent.) Non multo post hanc expeditionem A.C. CCCXCI. Constantinus Bataviam à Francis occupatam liberavit. Quam victoriam celebrat Eumenius in Panegyrico Constantio scripto c. 6. usque ad 10. Et oratione pro restauratione Scholarum c. 18. (Et hæc quidem in hoc seculum congruunt de hac gente celeberrima, adeo, ut Galli libenter suum nomen cum hoc commutarint; In cuius rei uberiores notitiam & curam insubuit A. Valefius in opere de Rebus Francicis; Sed in multis plus sibi sumit, quam par est, neque documenta semper satis idonea affert. Difficultas in eo est, quod Germanorum & Francorum nomina sæpe confundantur, illudque cum alias sit latius, quandoque tamen soles Francos notet, uti non uno specimine supra ostendimus.)

IX. Vicini erant Francis ALEMANNI, quos Philippus Melancthon in Chronico Carionis sub Probo Imperatore p. 121. hac nota persequitur: In hac Historia primum invenio nomen Alemannorum, quæ appellatio abolevit nomen Rhetia. Nec dubium est, propriè hanc vocem in veteribus Historiis tribui populis, qui sunt inter Alpes & Moguntiam. (Sed erras; certum est ante hoc seculum non occurrere hoc nomen; Non tamen sub PROBO demum occurrit, sed sub GALLIENO. Antea autem partim Rheti, partim Sævi dicebantur; Nam Aurelius Victor in Galliëno c. 33. Alemannorum mentionem facit. Et Eutropius in Historia Miscella l. 10. c. 32. Alemanni vastatis Galliis Italiam penetraverunt. Quod & Orosius affirmat l. 7.) Caterum toto hoc seculo multum negotii Romanis fuit cum Germanis gentibus.

X. Sed & ASIAM AFRICAMque pervagata est, consuetudo tumultuandi bellandique. Summam Eutropius ita in Galliëno refert: Alemanni vastatis Galliis Italiam penetraverunt, Dacia, quæ à Trajano ultra Danubium fuerat adjecta, tum amissa est. Græcia, Macedonia, Pontus, Asia, vastata per Gothos; Pannonia à Sarmatis Quadisque depopulata est. Germani usque ad Hispanias penetraverunt. Partim Mesopotamia occupata Syria sibi caperunt vindicare. (Non licet sub hoc nostro scribendi genere prolixè omnes res externas percurrere, dahimus tamen operam, ut memorabilia annotemus, sicut de Francis cepimus, suis quoque seculis.) Aurelius Victor in Caesaribus c. 33. Thraciam, inquit Gothi libere progressi, Macedones, A. bæosque & Asia finitima occupaverunt, Mesopotami-

am Parthis, (qui potius Persæ appellandi erant, ut postea audemus.) Orienti Latrones, seu mulier (Zenobia scilicet) dominabatur. Sequuntur de Francis & Alemannis, quæ ante allata sunt; additur: amissa trans Istrum, quæ Trajanus quaesierat, ita quasi ventis undiq; ferientibus, parvis maxima, ima summis toto orbe miscebantur. Diocletiani tempor. notante eodem c. 39. §. 3. (majora enim capita in Paragraphos uti noiam, distinguuntur.) Orientem Persæ, Africam Julianus & nationes quinquaginta ne graviter quæiebant. Adhuc apud Egypti Alexandriam Achilles nomine dominationis insignia induerat. Adde historiam Tyranno, um Trebellii Pollionis & Zofimi L. 1. (ita videmus passim tumulvatum esse.)

XI. Illud non videtur prætereundum, quod hoc seculo, annoq; ejus, ut putant, XXVI. a PARTHIS imperium denuo ad PERSAS transtulit Artaxerxes, sive Artaxeres; (Neg, enim dubium est, hæc tunc duo nomina pro uno eodemq; habita) Herodianus l. 6. c. 2. Adde Agathiam l. 2. & 4. (Cujus optima editio est Bonavent. Vulcani, quæquam tæseorsim nuper Parisi prodierit.) Itaque Parthorum virtus, quæ insuperabilis putabatur, equestri militia everfa est, Artaxerxi huic successit, qui Valerianum Imperatorem coepit, SAPORES; Tertius HERMISDATES est A. C. CCXLI. Quartus VARARANESI. A. C. CCLXXII; Quintus VARARANESI. A. C. CCLXXIII. Sextus VARARANES III. A. C. CCLXXVI. Septimus NARSES A. C. CCXCIV.; ejus anni in sequens seculum excurrunt. Steterat Imperium Parthorum ab ARSACE ad ARTABANUM, quem Artaxerxes vicit annis ducentis. Collegit hanc totam historiam Petrus Bizarus in Rebus Persicis L. 4. a principio. (Qui & Singulorum res gestas, quos nominatim tantum expressimus, annotavit.)

III. SECVLI

IV. ECCLESIASTICA

I. **H**oc seculo nondum planè evanuerat DONUM MIRACULORUM. Unde & Gregorius Nêo. Cæsariensis nomen Thaumaturgi traxit. Mira quoque VOLUNTAS APUD CHRISTIANOS SANGVINEM PRO VERITATE CHRISTI FUNDENDI, & PRÆCLARA ERUDITIO; de cujus speciminibus suo loco. Nunc illud tantum notandum est, Id potissimum in Ecclesia spectatum, ut SCRIPTURA IN GRÆCAM LINGVAM, quæ ubique intelligebatur, transfusa, EMENDARE. TUR, quo Hebræis fontibus responderet. Cum enim antiquæ versionis Judæorum, auspicijs Philadelphi factæ accessissent superiori seculo aliæ (ut sub HADRIANO, AQVILÆ PONTICI, qui à Christo ad Judæos Senex defecera; sub SEVERO. SYMMACHI, è Samaritano Judæi;

dei sub COMMODO, THEODOTIIONIS, & *Marcionita* Judei; *sub* CA-
 RACALLO, HIERICHUNTE *in doliis alia* INCERTI AUCTORIS
reperi effect; ut & sub ALEXANDRO MAMMEÆ *Nicopoli alia;*
 LUCIANUS Samosatenus, Antiochenus Presbyter, offensus adulteri-
 nis, quæ irrepserunt, & per Hæreticos depravatis, ad Hebræos fontes
 exigere totum Vetus Testamentum & restituere aggressus est. Ex mente
 Epiphani Petavius ita collocat: TETRAPLA ORIGENIS.

I AQVILA. II SYMMACHUS. III LXX. IV THEODOTIO. ||
 HEXAPLA

I HEBR. PROPR. ELEMENTIS. II HEBR. GR. LITT. III AQVILA. IV
 IV. SYMMACHUS. || V LXX. VI THEODOTIION. ||

Duæ nimirum columnæ habent Textum Hebraicum, sed altera Græcis
 literis scriptum. Adjiciuntur deinde quatuor columnæ Latinæ. Quod
 si sex columnæ adjungantur, nascuntur OCTOPLA h. m.

I HEBR. PROPR. ELEM. II HEBR. GR. L. III AQVILA. IV SYMMACHUS. ||
 V LXX. VI THEODOTIION. VII. V. EDITIO. || VIII. VI. EDITIO. ||

Hæc Origenes Adamantius, Samosateni æqualis, magno labore con-
 fecit. (Ubi nimirum IV. columnæ versionum duabus Hebraicis (quarum
 altera Græco charactere scripta erat.) conjunguntur, HEXAPLA sunt;
 si quinta etiam & sexta interpretatio accesserit, OCTOPLA vocantur.
 vid. Epiphanius de ponderibus & Mensuris (opus est illud vere elegantis-
 simum, quod admirandam tum peperit utilitatem; hodie nihil superest,
 nisi pauca fragmenta, uti notum est.) Novi Testamenti Historiam Evan-
 gelicam in unam HARMONIAM redegit AMMONIUS ALEXAN-
 DRINUS: sicut superiori seculo Tatianus opus suum διὰ Τεσσάρων
 confecerat. De instituto & consensu Evangelistarum ac ratione scribendi,
 copiosa extat Dissertatio Epiphani in *heresi* LI. quæ est τῶν Ἀλόγων; V.
 Ulserii Syntagma de versione LXX. Interpretum. (quo opere nihil est ex-
 actius, neque quicquam exstat, quod ejus diligentiam & eruditionem
 exæquet.) Tanta industria sub æstu persecutionum miraculo non caret!

II. De Christianorum hujus seculi DISCIPLINA, moribus, ri-
 tibus egregius est locus Tertulliani *adversus gentes* (Liber est Apologeticus
 diversus ab eo opere, quod est *ad GENTES*, licet hoc quoad rem trahen-
 dam etiam posset dici *adversus gentes*. Monstruosa editio est, quæ Parisiis
 pro

prodit sub titulo: *Omniloquium Tertullianicum*. Mirum quod Chartæ & Typi perdantur hisce nugis.)

III. De PROPAGATIONE DOCTRINÆ CHRISTIANÆ vide quædam apud Centuriatores Magd. & Hottingerum Sec 3. c. 1.

IV. De SUCCESSIONE EPISCOPORUM HIEROSOLYMITANORUM Eusebius ita ad annum CCXIII. ALEXANDER tricesimus quintus Hierosolymarum Episcopus ordinatur adhuc vivente Narcisso, & cum eo pariter Ecclesiam regit. Idem ad A.C. CCLII; Alexandro Hierosolymarum Episcopo apud Casaream Palestina ob martyrium interfecit, & Antiochie Babyla, MAZABANUS & FABIVS Episcopi constituantur, ad A.C. CCLXVII. Hierosolymarum Episcopatum tenet HYMNÆUS ad A.C. CCXCIX. Ecclesia Hierosolymarum vicesimus septimus ordinatur Episcopus ZABDAS. (Vitiōse; ut insequente Episcopo; quod vitium tamen retinetur in Editionibus, debuit enim TRICESIMUS SEPTIMUS esse, sicut & TRICESIMUS OCTAVO, pro VICESIMUS OCTAVO.)

V. ROMANOS EPISCOPOS Chronicon Eusebii ita ordinat Ad A.C. CCII Romana Ecclesia Quartus Decimus Episcopatum suscepit ZEPHYRINUS; A.C. CCXX. Romana Ecclesia Episcopatum suscepit Quintus decimus CALLISTUS Ann. V. A.C. CCXXV. Romana Ecclesia Sextus decimus ordinatur Episcopo URBANUS ann. IX. A.C. CCXXXIV. Romana Ecclesia decimus septimus Episcopatum suscipit PONTIANUS ann. V. A.C. CCXXXIX. Romæ octavus decimus ordinatur Episcopus ANTEROS, mense uno; post quem decimus nonus FABIANUS ann. XIII. A.C. CCXLII. Romana Ecclesia Episcopatum post Fabiani gloriosam mortem vicesimus suscipit CORNELIVS ann. II. qui & ipse Martyrio coronatus est. Extant ad eum Cypriani Olio Epistole. (De quo infra; est enim hujus seculi magnum lumen.) A.C. CCLIV. Romana Ecclesia Episcopatum tenet vicesimus primus LUCIVS mens. VIII. post quem vicesimus secundus STEPHANUS ann. II. Extant ad utrumque Cypriani Epistole. A.C. CCLVI. Romana Ecclesia Episcopatum tenet vicesimus tertius XYSTUS (Sive Sixtus unum enim idemque nomen sunt) ann. VIII. A.C. CCLXVI. Romana Ecclesia vicesimus quartus Episcopus constituitur DIONYSIVS Ann. XII. A.C. CCLXXVII. Romana Ecclesia Episcopatum vicesimus Quintus suscipit FELIX. A.C. CCLXXXI. vicesimus sextus EUTYCHIANUS mens. VIII. post quem vicesimus septimus GAJANUS ann. XV. A.C. CCXCIV. Romana Ecclesia Episcopatum vicesimus octavo suscipit MARCELLINUS ann. IX. (Ita Eusebii Chronicon, in quo Hieronymus præcipue diligenter Patriarchalium Ecclesiarum Successionem annotare solet. Ut non habeant Pontificii, quod gloriatur, Romanam Ecclesiam hoc sacrum antiquam proprium habere, cum vetera

rum quoq; Ecclesiarum Patriarchalium successiones eadem diligentia anno-
sentur; Imo Hierosolymitana Ecclesia semper preponatur. Ab Eusebi-
ano tamen calculo plerumq; recedunt Pontifici. Et licet non in omnibus
aut Eusebius aut Hieronymus adeo accurati deprehendantur, multe tamen
sunt cause, cur in multis Eusebio credamus, in quibus tamen illi recedunt.)
Baronius VICTORI succedere facit ZEPHYRINUM ann. hujus seculi III;
Huic CALLISTUM A. C. CCXXI. subjungit Callisto URBANUM A. C.
CCXXVII. Urbano PONTIANUM A. C. CCXXXIII. Huic ANTERUM
& FABIANUM A. C. CCXXXIX; vacare facit sedem A. C. CCLIII; Se-
quitur CORNELIUS A. C. CCLIV. inde LUCIUS CCLVI. Inde STE-
PHANUS CCLVII; Sixtus II. A. C. CCLX. DIONYSIUS A. C. CCLXI.
FELIX A. C. CCLXXIII; EUTYCHIANUS A. C. CCLXXV; CAJUS A. C.
CCXXGIV; MARCELLINUS A. C. CCXCVI. Onuphrius Panvinus
ZEPHYRINO, quem constituerat Superioris seculi ann. XCII, subrogat
CALLISTUM A. C. CCXXIX; Inde URBANUM A. C. CCXXIV; PON-
TIANUM A. C. CCXXXII; ANTERUM A. C. CCXXXVI; FABIA-
NUM A. C. CCXXXVII; CORNELIUM A. C. CCLI; LUCIUM
A. C. CCLIII; STEPHANUM A. C. CCLV; XYSTUM A. C. CCLIX;
DIONYSIUM A. C. CCLIX; FELICEM A. C. CCLXX; EUTYCHIA-
NUM A. C. CCLXXIV; CAJUM A. C. CCLXXXIII; MARCELLI-
NUM A. C. CCXCVI. En Chronologiam concordem! (Certe quid-
em est, hoc esse fatum Chronologie, ut citius inter horologia conveniat, ut
Seneca testatur in Apolocynti: ita ut ne hodie sit ullus, qui omnes scrupu-
los ad liquidum deducere possit; adversus Pontificios tamen hoc valet, qui
tantam certitudinem jactant.)

VI. ALEXANDRINÆ Ecclesiæ duodecimus Episcopus ordinatur
HERACLAS, ann. XVI; Eusebius ad A. C. CCXXXI; Alexandrinam Ec-
clesiam tertius decimus Episcopus tenuit DIONYSIUS ann. XVII; Eusebi-
us ad A. C. CCXLIX; Quartus Decimus Episcopus ordinatur Maximus
ann. XIX; (Hic successio XII. XIII. XIV. non adeo liquida habetur, est enim
hiatus in Eusebio aliquis.) Euseb. ad A. C. CCLXV; Quintus decimus
Episcopus præsuit THEONAS ann. XIX; Eusebius ad A. C. CCLXXXII.

VII. ANTIOCHIÆ nonus Episcopus constituitur ASCLEPIADES,
Eusebius ad A. C. CCXII; Decimus PHILETUS, Eusebius ad A. C. CCXIX;
Undecimus ZEBENNUS, Eusebius ad A. C. CCXXIX; Antiochie BABYLA,
(qui constitutus putatur ad A. C. CCXLI.) Interfecto FABRIUS Episcopus
constituitur, Eusebius ad A. C. CCLII. Quartus decimus DEMETRIANUS.
Eusebius ad A. C. CCLIII. Quintus decimus Episcopus PAULUS SAMO-
SATENUS, Eusebius ad A. C. CCLXI; Hic Artemonis hæresin suscitavit,
in cujus locum Antiochene Ecclesiæ sextus decimus ordinatur Episcopus
DOMNUS, Eusebius ad A. C. CCLXVII; Septimus decimus ordinatur Epi-
scopus TIMÆUS, Eusebius ad A. C. CCLXXII; Decimus OCTAVUS est CR-
RILLUS, Eusebius ad A. C. CCXXG.

COROLLARIA à Respondente adjecta.

I. **R**idiculus est Sebastianus Franckius, quando verba Svetonii in Domitiano C. 17: *Cadaver ejus (Domitiani) populari sandapila per vespillones exportatum*; in Chron. suo P. II f. 135. hunc in modum interpretatur: Sein (Domitiani) Leichnam ist von den Bledermäusen vertragen; ex Vespillonibus vespertiliones faciens, neglecta notabili observatione Festi: *Vespa & Vespillones dicuntur qui funerandis corporibus officium gerunt, non à minutis illis volucris, sed quia vespertino tempore eos efferunt, qui funebri pompa duci propter inopiam nequeunt.*

II. Ad quæstionem: Utrum Judæis in Republ. Christiana Religionis concedi possit exercitium? Respondeo Negando; quæstionem autem modis omnibus affirmo, si titulus *Judæorum*, stylo Svetonii in Claudio cap. 25. & aliorum sec. I. & II. Scriptorum accipiat.

III. Illa Johannis Pici Mirandulani seu Comitis Mirandulæ, ex nongentis in omniscibili thesibus, Romæ publice affixis, ut sumptibus Comitis, eruditi ex toto orbe ad opponendum confluerent, conclusio: *Nulla scientia magis nos certificat de divinitate Christi, quam Magia & Cabala*, merito à Curia Romana pro impia, quæ ad ventilandum proponi non deberet, fuit habita, tum quia sensus emergit impius, si considerentur verba, quomodo naturalis nostra cogitatio super ea cadit, tum quod ex ingenio Comitis ac aliunde etiam constaret ad Magiæ & Cabalæ laudes extollendas totum fere actum disputatorium fuisse directum; utut ingeniosa videri posset Mirandulani interpretatio hujus sensus: *Nulla scientia, humana industria acquisita, adeoque nec Magia nec Cabala, nos certificat de divinitate Christi.*

IV. Maximopere fallitur Johannes Miltonius, quando in *defensione pro populo Anglicano*, Salmasio, defensionem pro Rege hunc in modum auspicanti: *Horribilis nuper nuncius aure nostras atroci vulnere, sed magis mentes pertulit, de parricidio apud Anglos in PERSONA Regis sacrilegorum hominum nefaria conspiratione admissa*, hæc opponit: *Quid quæso est parricidium in PERSONA Regis*

COROLLARIA Respondentis.

Regis admittere? quid in PERSONA Regis? quæ unquam Latinitas scilocuta est, nisi aliquem nobis forte pseudo-philippum narras qui personam Regis indutus, nescio quid parricidii apud Anglos patruerit; quod verbum verius opinione tua ex ore tibi excidisse puto, Tyrannus enim quasi histrionalis quidam Rex larvâ tantum & persona Regis non verus Rex est. Ceterum ob huiusmodi noxas Gallico Latinas quibus passim scates, non tam mihi quam ipsis tuis Grammatistis poenas dabis, quibus ego te deridendum & VAPULANDUM propino. Annè enim Cicero scribens: Caesar nunquam nisi honorificentissime Pompejum appellat, at in ejus PERSONAM multa facit asperius; Annè Cornelius Nepos in præfatione monens: Non dubito fore plerosque Attice, quibus hoc genus scriptura leve, & non satis dignum summorum virorum PERSONIS judicent? ac in Epaminonda: Scimus Musicen moribus nostris abesse à principis PERSONA; Grammatistis poenas dabunt? ne utiquam sane; ipse potius Miltonius in suo illo: vapulandum Priscianum vapulare faciet.

V. Anastasium Bibliothecarium hæc verba: De JOHANNE IIX. P. M. qui foemina fuit, sexum mentita referre, Leo Papa obiit Calendis Augusti. Huic successit Johanna Mulier annis II. mensibus V., diebus IV., ipsi Pontificii agnoverunt, quando eadem prouti existeret in duobus codicibus MSS. Heidelbergensibus, Moguntini in aliquot exemplaribus Heidelbergam missis bona fide expresserunt, ut ut pessima fide in reliquis Moguntinæ editionis exemplaribus omiserint; vid. Bæclerus de Sec. IX. & X. pag. 117. Illustre, etiam testimonium de Johanne IIX. v. in *Ætatibus mundi* f. 169. Scripto Ann. 1493. edito mihiq; in BIBLIOTHECA MARIANA DANTISCANA, benevolo Fautorum, quos præter meritum ibi expertus sum Faventissimos semperq; venerabor, indultu, perlustrato.

VI. Verba illa quæ pronuntiavit Lutherus, quando. A. 1520. Jus Pontificium bullamque Leonis X. in ignem conjecit: *Quia turbasti Sanctum Domini, æterno igne comburaris*: non tam de vindicta privata, quam facto Heroico, quod nec rigide accusandum, nec intempestive excusandum, nec temerè ad imitationem proponendum est, testari videntur.

COROLLARIA Respondentis:

Regis admittere? quid in PERSONA Regis? quæ unquam Latinitas sic locuta est, nisi aliquem nobis forte pseudo-philippum narrass, qui personam Regis indutus, nescio quid parricidii apud Anglos patraverit; quod verbum verius opinione tua ex ore tibi excidisse puto, Tyrannus enim quasi histrionalis quidam Rex larvâ tantum & persona Regis non verus Rex est. Ceterum ob huiusmodi noxas Gallico Latinas quibus passim scates, non tam mihi quam ipsis tuis Grammatistis poenas dabis, quibus ego te deridendum & VAPULANDUM propino. Annè enim Cicero scribens: Caesar nunquam nisi honorificentissime Pompejum appellat, at in ejus PERSONAM multa facit asperius; Annè Cornelius Nepos in præfatione monens: Non dubito fore plerosque Attice, qui hoc genus scripturae leve, & non satis dignum summorum virorum PERSONIS judicent? ac in Epaminonda: Scimus Muscen moribus nostris abesse à principis PERSONA; Grammatistis poenas dabunt? ne utiquam sane; ipse potius Miltonius in suo illo: vapulandum Priscianum vapulare faciet.

V. Anastasium Bibliothecarium hæc verba: De JOHANNE IIX. P. M. qui foemina fuit, sexum mentita referre, Leo Papa obiit Calen., dis Augusti. Huic successit Johanna Mulier annis II. mensibus V., diebus IV., ipsi Pontificii agnoverunt, quando eadem prouti exstiterat in duobus codicibus MSS. Heidelbergensibus, Moguntini in aliquot exemplaribus Heidelbergam missis bona fide expresserunt, ut ut pessima fide in reliquis Moguntinæ editionis exemplaribus omiserint, vid. Reclerus de Sec. IX. & X. pag. 117. Illustre, etiam testimonium de Johanne IIX. v. in Aetatibus mundi f. 169. Scripto Ann. 1493. edito mihiq; in BIBLIOTHECA MARIANA DANTISCANA, benevolo Fautorum, quos præter meritum ibi expertus sum Faventissimos semperq; venerabor, indultu, perlustrato.

VI. Verba illa quæ pronuntiavit Lutherus, quando. A. 1520. Jus Pontificium bullamque Leonis X. in ignem conjecit: Quia turbasti Sacerdotium Domini, æt. rno igne comburaris: non tam de vindicta privata, quam facto Heroico, quod nec rigide accusandum, nec intempestive excusandum, nec temerè ad imitationem proponendum est, testari videntur.

✽(O)✽

